

د جنګي ملايانو (طالبانو) راتګ
او د افغانستان دولت ړنګېدل
د ۱۳۰۰ لمریزې ۲۳مه نېټه

Ketabton.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

د جنګي ملايانو (طالبانو) راتګ او د افغانستان دولت ړنگيدل

سرليک: د جنګي ملايانو (طالبانو) راتګ او د افغانستان دولت ږنګيدل

ليکونکی: ع ر ص ن

ترتيبونکی: ارسلان همت

پښتۍ ډيزاين: ع ر ص ن

د جنګي ملایانو (طالبانو) راتګ او د افغانستان دولت ړنګیدل:

طالبان د ۱۴۰۰ لمریز کال د زمري میاشتي په ۲۴ مه نیټه د ۲۰۲۱ میلادي کال اګست میاشتي ۱۵مې نیټې سره سم کابل ته د دویم ځل لپاره را ننوتل، او له دې

نیټې پنځه ورځې مخکې یې د افغانستان نور نږدې ټول (۳۲ ولایتونه) یې بې له کومې جګړې نیولي وو. د افغانستان اسلامي جمهوریت (د ډاکټر اشرف غني دولت) نږدې

(۳۵۰،۰۰۰) درې سوه پنځوس زره بشري یا انساني ځواکونو سره، نږدې ۲۵۰ الوتکو سره، زرګونو زرهې ټانګونو او موټرونو سره بې له مخ نیوي او مقابلي یې هر څه طالبانو ته وسپارل. یواځې په یوې اوونۍ کې د ډاکټر اشرف غني دولت هر څه را ټول شول. ډاکټر اشرف غني چې په خپله او د هغه پلویانو (طرفدارانو) به د افغانستان د قدر وړ او نوم لرونکو شاهانو او مشرانو لکه د احمد شاه بابا، غازي امان الله خان، سردار محمد داود خان او ډاکټر نجیب سره پرتله کاوه، د نړۍ ځینې هیوادونو او خلکو د نړۍ دویم متفکر مغز او نابغه ګانه؛ له بده مرغه د افغانستان خلک (ملت) یې په ناورین او بحراني حالت کې یوازې پرېښودل او د ځان د ډیر کرانېټ له امله وتښتېده. اوس ورپسې داسې هم ویل کیږي چې ۴۵ میلیونه ډالر یې هم په درې موټرو کې له ځان سره وړل خو ترې پاتې دي. ډاکټر اشرف غني او د دولت غړيو یې لکه امرالله صالح، حمدالله محب، دوستم او عطا محمد او ډیرو

نورو به په ډيرې جذبي او جوش سره په رسنيو کې ويلې چې مونږ به د سر او خان په قربانۍ سره د هيواد او وطن څخه ساتنه کوو، خو دا ټولې خبرې يې هسې تشې خبرې وې په عمل کې هيڅ وو. ډاکټر اشرف غني او د دولت نورو غړيو يې د خپلې تېبنتې سره د افغانستان خلکو او خپلو پلويانو (طرفدارانو سره) جفا او خيانت وکړ؛ ځکه د دوی هيواد پالنه، صداقت، ريښتینولي، د هيواد سره مينه او نور ټول شيان

يې دروغ وو او يوازې تشې خبرې وې. د عبدالله عبدالله په څير ډارن او حامد کرزي په څير مداري او نورې ډيرې ځانې سياسي څيرې چې د افغانستان

خلکو په حق کې هغوی هم ډير خيانتونه او جفاگانې کړي دي پاتې دي دوی ته هم پکار نه وه چې افغانستان پرېږدي او وتېبنتي. د هيواد مشر بايد په داسې ناورين او بحراني حالت کې د خلکو سره وای او خلک يې بايد يوازې نه وای پرېبني. د آمريکا دولت او ناټو به هم ډيرې لاپې او دباپې وهلې چې مونږ د افغانستان نظامي ځواک او اوردو جوړه کړې ده هغه هم رښتيا نه وو دا هم د يوې مرغۍ د ځالي په څير و چې يو گړندی شمال (باد) راغی هر څه يې له مينځه وپورل. آمريکا او د ناټو تړون هيوادونو دوه لسيزي په افغانستان کې تيرې کړې، دوی هم د افغانستان په خلکو (ملت) يې ظلمونه وکړل، کومې موخې يې چې درلودې هغه يې تعقيب کړې دا چې ورته ورسيدل که نه! مالومه نده خو سياسي جوړښتونه په منطقه کې بدل شول دوی لومړی وتبنتيدل او بيا د دوی تر سيوري لاندې چې د ډاکټر اشرف غني دولت او ټيم يې وو هغه هم له مينځه لاړ.

اوس جنګي ملايان (طالبان) د دويم ځل لپاره واک ته ورسيدل، د افغانستان خلکو (ملت) ته به په وخت سره مالومه شي چې دوی څه کوي؟ د جنګي ملايانو (طالبانو) له

۱۹۹۶م کال - ۲۰۰۱م کال پورې يې په افغانستان کې د حکومت لومړنۍ دوره وه. په لومړنۍ دوره کې د طالبانو ځان ځانې حکومت وو هيڅوک پکې شامل نه وو. او يوازې دوو هيوادونو يو پاکستان چې په هغه وخت کې د دوی مريان او بنوونکي ؤ او ورسره سعودي عربستان د طالبانو حکومت او واکمني يې په رسميت پيژنده. د طالبانو په لومړنۍ دوره کې او د هغه نه مخکې افغانستان د بيلابيلو جنګونو له امله په څړو خاورو او کڼوالو بدل شوی ؤ، او د افغانستان ډيری خلک نورو هيوادونو

ته مهاجر او مسافر شو په خاصه توګه پاکستان او ايران ته مهاجر شو هغوی هلته سخت ژوند تيراوه او پاتې لږو افغانانو په افغانستان کې د ننه د طالبانو

د واکمنۍ لاندې په فقر، بیکاری، غریبۍ، بدبختۍ او کړاوونو کې ژوند يې تيراوه. د طالبانو د لومړۍ دورې په پای کې افغانستان يو ويجاړ هيواد پاتې وو. لدې څخه سترګې نشو پټولای چې په ورستيو دوه لسيزو کې د حامد کرزي او ډاکټر اشرف غني په دورو کې په افغانستان کې کم يا زيات پرمختګونه هم شوي دي د مثال په توګه لويې لارې او سړکونه جوړ شوي دي لږ تر لږه د افغانستان د ولايتونو په لويو لارو کې او په پلازمينې کابل کې، بانکي سيستم مينځ ته راغلی، ګمرکي سيستم

پرته له فسادونو نه یې که په نظر کې ونیسو، د دولتي ادارو د معاشاتو د وپش سیستم، د تقاعد سیستم، خصوصي سکتور، دولتي سکتور، خلکو ته د کاروبار د جوازونو سیستم، د نورو هیوادونو سره سوداګریزې تعلیمې او تحصیلي اړیکې، معارف او لوړو زده کړو سیستم او نور په لسګونه سیستمونه او په ټوله کې یو نظام جوړ شوی دی. چې دا د یادونې وړ دي.

طالبان اوس چې دویم ځل لپاره واک ته رسیدلي دي، د دوی د لومړنۍ دورې تصویر (عکس)، چاودنې، انتحاري بریدونه، د لارو نیونه، د خلکو ښکته کول د

موټرونو نه د ولایتونو په لارو کې، تعرضي او چیریکي بریدونه په ولسوالیو کې او په اوردو ځواکونو بریدونه د خلکو په ذهن کې ځای لري نو ځکه د پلازمینې

کابل او ټول افغانستان خلک ډیر د طالبانو له راتګ څخه او اوس چې دلته دي په وپره کې دي او ډیر ډار شوي دي. د طالبانو د راتګ سره یو شمیر خلکو خپل رنګ ته بدلون ورکړی د خلکو د ډار او ویرې لامل کیږي په خپلو سترګو مې ولیدل چې یو ځایي اوسیدونکی خان او جامه یې د طالبانو په څیر کړې وه او د تګ راتګ په یوې لاره کې ولاړ و یو شمیر سمې په حجاب برابرې میرمنې (ښځې) په دې لارې تللې خو دا کس یې چې ولید ډیرې وډارې شوې او ودریدلې او نه تللې بیا یو بل خیرغوښتونکی کس دې ځایي اوسیدونکی ته وویل داسې مه کوه د خلکو د ویرې لامل مه کیږه او هغو میرمنو (ښځو) ته یې وویل لارې شې هیڅ کومه خبره نشته دا ځایي کس دی. په ځنګلونو کې یو شمیر ژویي یا خزندګان دي چې خپل رنګ په

شین چاپیریال کې شین ته بدلوي او په خر او خاورین چاپیریال کې خپل رنگ خر یا خاورین ته بدلوي. ځان د هغو رنگ بدلونکو خزندگانو په څېر مه کوئ. هیله ده دا خلک دې ته پام وکړي د خلکو د ځورولو او زحمت لامل نشي. د روحي او رواني نظره د افغانستان ټول خلک ډیر ناسم وضعیت کې دي ځکه ټولو خلکو خپل کارونه یې له لاسه ورکړي دي، په زرگونو، لکونو او میلیونونو افغانی او دالر د ډیرو خلکو خپلې پیسې په بانکونو کې یې چې اچولې وې هغه پاتې دي او د نامعلومې آیندې په تمه دي چې څه به وشي؟ دولتي او خصوصي سکتور، بانک والي یا بانک داري، سوداگریزې راکړې ورکړې، تک را تک ولایتونو او بهرني هیوادونو ته، د عامه خدمتونو کارونه لکه د تذکرو وپش او د پاسپورت وپش او نور په سلگونه کارونه په تپه ولاړ دي. طالبانو ته روغ رمت سیستم او نظام پاتې ده، نظامي او ملکي ټول شیان او ارگ او پاچایي هم ورته پاتې ده. د الله (ج) څخه لومړی باید دوي شکرگذاره او مندوی واوسي او دې شیانو ته د غنیمت په سترکه ونه گوري دا ټول د بیت المال او د خلکو مال دی باید ترې ضایع نشي او ضایع یې نکړي. طالبانو چې پلازمینی کابل او ټول ولایتونه نیولي دي په جنگ کې یې ندي نیولي، نظامي او ملکي کسانو ورسره جنگ ندی کړی. د افغانستان خلک خدای مه کړه غیر مسلمانان (کافران) ندي چې دوی وایي کابل مو فتحه کړ یا ټول ولایتونه مو فتحه کړل یا افغانستان مو فتحه کړ او ټول خلک معاف دي او عامه معافیت دی د ټولو لپاره. که افغانستان خپل هیواد کني نو خپل هیواد نه فتحه کیږي. دا الفاظ او کلیمې ناسمې دي هیله ده چې ورته پام وکړي او د خلکو (ملت) روحي او روانی حال ته پام وکړي، حساسیت او احساسات را ونه پاروي. البته خلک خو ورسره جگړه او جنگ نکوي ځکه چې نظامیان له جنگ څخه سترې وو جنگ یې ونکړ

او عام خلک خو ډیر زیات له جنګ او جګړې څخه سترې دي له دوی څخه به ناهیلې شي او ټول خلک به ورته هیواد پرېږدي لکه اوس چې یو شمیر خلک د

کابل هوایي ډګر څخه غواړي لارښي یا هم لکه د لومړۍ دورې په څیر یې، بیا به دوی په ځان یوازې او ځان ځاني حکومت به کوي او بس. که د طالبانو

ډله شتون ولري او که یې ونه لري د افغانستان ټول خلک مخکې هم مسلمانان وو، مسلمانان دي او مسلمانان به وي پدې باندې باید دوی پوه شي. د طالبانو ډله یا اسلامي امارت د افغانستان خلکو (ملت) د ژوند بیلا بیلو ارزښتونو ته باید درناوی وکړي که یې ونکړي د دوی خپلې مخکینۍ دورې او د ډاکټر اشرف غني د دولت

په څیر چې خلکو (ملت) ځانونه ترې جلا کول د دوی څخه به هم خلک (ملت) جلا شي. د افغانستان ملی بیرغ ته چې په رنگونو کې یې د

افغانستان تاریخ، نښې نښانې پرتې دي، اسلامي نښې نښانې هم پکې شته دي او په نړۍ کې زموږ د هیواد د پیژندنې نښه هم ده؛ هغه ته هم باید درناوی وکړي او له مینځه یې ونیسي. د یو چا څخه مې واورېدل چې د کابل - جلال آباد په لاره کې په یو ځای کې د طالبانو د ډلې غړیو د افغانستان ملي بیرغ یې را ښکته کاوه خو الوتونکو مرغانو نه پرېښودل چې را ښکته یې کړي. د طالبانو ډلې یا اسلامي امارت ته د ټول افغانستان واک پاتې دی نو اوس یې وار دی چې ثابتې کړي څنګه د افغانستان خلکو (ملت) ته د ژوند په هره برخه کې د خلکو په مرسته یو ځای

خدمتونه وړاندې کوي؟ هر څه په جنگ او جگړې نه کيږي، جنگ، جگړه او وراني پيل او ترسره کول يې آسانه ده خو پایلې يې ډيرې لويې او قيمت يې ډير گران دی. په حکومتولی کې سياسي، اقتصادي، مالي، فرهنگي، نظامي، بانکوالي (بانکداري)، کورنۍ او بهرنۍ اړيکي او ډير نور شيان شامل دي. وبه ليدل شي چې د طالبانو ډله يا اسلامي امارت به پدې برخو کې څه وکړي؟ د طالبانو د ډلې يا اسلامي امارت هر وياند او غړي يې چه تر اوسه خبرې کوي او خبرې يې کړي دي، ښې خبرې کوي: د امنيت، د رسنيو په برخه کې، د کابل ښاريانو او د افغانستان خلکو سره يې چلند ښه دی. يوه ستونزه چې د خلکو ورته پام شوی دی هغه دا ده چې د طالبانو د ډلې يا اسلامي امارت غړي په هر ډول جامه او لباس کې دي، هر ډول موټرو کې دي، د اوردو، پوليسو، امنيت او د ډول ډول وسلو سره دي نه پيژندل کيږي چې په رښتيا سره دوی د طالبانو د ډلې يا اسلامي امارت غړي دي که نه دي؟ خلک وپه لري او ډير اټيلوال (دوکان لرونکي)، مارکيتونه او بازارونه له همدې امله نه پرانيستل کيږي داسې گمان کيږي چې دا غير مسئوله وسله وال يا غله نه وي. هيله ده چې د طالبانو ډله يا اسلامي امارت د خپلو غړيو لپاره يوه جامه او لباس چمتو کړي چې د غير مسئوله وسله والو او غلو څخه يې توپير وشي. شته

بيلابيلې جامې او لباس د طالبانو او د ډول ډول وسلو سره تک راټگ؛ دا يې هم د خلکو تر مينځ د وېرې لامل شوی دی. طالبانو يا د اسلامي

امارت غړيو چې لومړنۍ تصويري وډيو له ارگ څخه ډکه کړې وه او الجزيرې تلويزيون ته يې سپارلې وه هغه د ټولې نړۍ خلکو وليدله په هغې کې د دوی غړيو

ډيرو زياتو وسلو سره هغه ډکه کړې وه خبرې يې هغې کې سمې وې او د افغانستان خلکو ته عادي وه خو نړيوالو ته به عادي نه وه. د دوی دې وډيو د داعش غړيو به چې د چا سر غوڅاوه او وډيو به يې ترې اخيستي وه د هغې سره يې ډير ورته والی (شبهات) درلود. هيله ده دې ته پام وکړي او رسنيز اخلاق او د خپلو اعمالو په ترسره کولو کې د افغانستان د خلکو وضعيت هم په پام کې بايد ونيسي. په سياسي برخه کې د طالبانو ډله يا اسلامي امارت يو څه ژر کامونه واخلي خپل مشر، د دولت رهبر او د خپل د دولت غړي وټاکي، پخوا به دوه سره حکومت وو اوس بې سره حکومت ده. يو شمير ځانې سياسي څيرې چې د افغانستان په هر ناورين کې دوی لاس درلود او د افغانستان د خلکو (ملت) سره يې ډول ډول خيانتونه کړي دي. يو ځل بيا د دوه مخې، چالباز او منافق هيواد (پاکستان) ته تللي دي يا د

هغوی له خوا غوښتل شوي دي ترڅو بيا د طالبانو يا اسلامي امارت په حکومت کې هم شامل شي. دوی په وار وار خپل آزموينه ورکړې ده په افغانستان کې. د دې پر ځای چې دا خلک شامل شي د طالبانو يا اسلامي امارت غړي بايد د دې خلکو قومونو او ولايتونو څخه دې يو ځل ليدنه وکړي چې دوی څومره ځای هلته پکې

لري. دا به ورته مالومه شي او دا خلک بايد شامل نکړي. که چيرې غواړي د دې خلکو قومونو او ولايتونو څخه د دوی په پرتله پکې ډير بڼه خلک شتون لري کولای شي د هغو څخه يې وټاکي او په خپل حکومت کې يې شامل کړي. تر دې ځايه چې معلومېږي لکه طالبان يا اسلامي امارت چې هيڅ پلان او استراتيژي يې د حکومت کولو او جوړولو لپاره نه درلوده وروسته لدې لکيا دي. ډير ژر به پريکړه او قضاوت نکوو هيله ده چې هر پلان، استراتيژي او نظام چې جوړوي د دوی خپل وي او په خپلواکۍ سره وي، د پاکستان، ايران، چين، روسيې او يا استخباراتي نه وي. لکه څنگه چې وايي اسلامي قوي نظام جوړول غواړي همداسې وي او د افغانستان د خلکو غوښتنې او د ژوند بيلا بيلې برخې هم پکې په پام کې ونيول شي. په پای کې بايد ووايم چې د الله (ج) څخه شکرگذاره يو چې د افغانستان د نظام په بدلون کې مرگ ژوبله او وژنه ونه شوه؛ کاشکې چې څو کاله مخکې سوله او جوړجاړی شوی وای تر څو د زرگونو افغانانو د مرگ ژوبلې او وژنو څخه مخنيوی شوی وای. اوس چې وشو دا هم بڼه کار وشو. دا چې د افغانستان دولت هر څه يې طالبانو بې له کومې جگړې وسپارل بڼه يې وکړل. طالبانو په کلونو کلونو دا غوښتل چې حکومت وکړي اوس يې لاس کې ده نو خپله آزموينه او آزمايښت به ورکړي د افغانستان خلک (ملت) او د نړۍ ټول خلک به وگوري چې دوی څه کوي؟

يادونه:

د کتابتون پر لیکه (آنلاین) کتابخانې یا کتابتون د اداره کوونکو څخه ډیره زیاته مننه چې داسې یوه ویب پاڼه (ویب سایټ) جوړ کړی ده چې د کتاب لوستونکو او مطالعې مینه والو ته ډول ډول کتابونه برابر وي ترڅو ورڅخه ګټه واخلي.

ډیر ژر به زما یو کتاب (د کویډ-۱۹ کرونا ویروس پټ رازونه) په نوم به له همدې ویب پاڼې (ketabton.com) څخه په پښتو ژبه به خپور شي. که په دري یا فارسي ژبه دا کتاب غواړی ولولئ او مطالعه یې کړئ نو سعید انتشارات وکې چاپ شوې کاپي یې شتون لري نو کولای شئ ورڅخه یې تر لاسه کړئ. د فیسبوک پاڼه یې www.facebook.com/intisharatsaeed ده لا زیاتو معلوماتو لپاره یو ځل لیدنه ور څخه وکړئ او که دا کتاب غواړئ وگورئ او تر لاسه یې کړئ.

څوک چې د کتاب په څېر دا مقاله لولي د ژوند په ټولو چارو کې بریالي اوسئ ډیره زیاته مننه!

د ښه راتلونکي په هیله!

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**